

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. birželio 20 d. Nr. 21RE-
(AG-486/05-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus (posėdžio pirmininkas), Vytauto Kurpuveso (pranešėjas) ir Sigitos Šimbelytės, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjui, atsakovo Vilniaus rajono savivaldybės atstovei Agneškai Kovalevskaitei, viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo skundą dėl Vilniaus rajono savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas prašo: 1) panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – VRSA, Administracija) 2025 m. balandžio 25 d. sprendimą Nr. S-8699(4.39 Mr) kaip nepagrįstą; 2) įpareigoti Administraciją perskaičiuoti rinkliavą už laikotarpį nuo 2024 m. rugpjūčio 13 d. arba lapkričio 1 d., kai objektas faktiškai pradėtas naudoti ir gyveno tik vienas asmuo; 3) įpareigoti taikyti lengvatas už nenaudojamą laikotarpį (iki 2024 m. rugpjūčio arba lapkričio), kaip numatyta teisės aktuose; 4) įpareigoti pateikti išsiuntimo įrodymus apie informacinių pranešimų pristatymą; 5) įpareigoti nustatyti rinkliavą objektyviai ir „proporcingai faktiniam naudojimui, atsižvelgiant į kaimyninio objekto tarifų skirtumą, pvz., 43,56 Eur prieš 201,56 Eur (100,76 Eur +100,80 Eur)“.

Paaikino, kad 2025 m. balandžio 15 d. pateikė Administracijai prašymą dėl rinkliavos perskaičiavimo. 2025 m. balandžio 29 d. gavo Administracijos atsakymą Nr. S-8699(4.39 Mr) (toliau – ir Sprendimas), kuriuo prašymas atmestas be pakankamo teisinio ir faktinio pagrindo. 2025 m. balandžio 30 d. pateikė papildomą prašymą dėl patikslinimo, tačiau per nustatytą 20 darbo dienų terminą atsakymo negavo.

Pareiškėjo teigimu, VRSA skaičiavo rinkliavą už visus 2024 m., nors jis atliko vidaus apdailos darbus, baldų montavimą, tik 2024 m. rugpjūčio 13 d. deklaravo gyvenamąją vietą. Baigęs namo vidaus įrengimą, gyventi pradėjo tik nuo 2024 m. lapkričio 1 d. dienos. Kiti du asmenys persikėlė gyventi ir deklaravo gyvenamąją vietą nuo 2025 m. sausio 30 d., todėl 2024 m. negalėjo būti įskaityti kaip gyventojai ir už tris gyventojus skaičiuotas mokesčiai.

Sprendime nurodyta, kad pareiškėjui nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. spalio 31 d. buvo priskirtas kolektyvinis konteineris (adresu (*duomenys neskelbtini*)). Tačiau apie konteinerio egzistavimą pareiškėjas sužinojo tik iš Sprendimo ir juo niekada nesinaudojo, nes nebuvo poreikio. Visos statybinės ir baldų pakuočių atliekos buvo vežamos asmeniniu transportu į UAB „VAATC“ (Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centrą). Tik nuo 2024 m. lapkričio 1 d. persikėlus gyventi, atsiradus buitiniams atliekoms, užsakyti ir 2024 m. lapkričio 18 d. gauti individualūs konteineriai.

Pareiškėjui nebuvo pateikti įrodymai dėl pranešimų pristatymo. Administracija teigia, kad 2024 m. balandžio 23 d. ir gruodžio 17 d. išsiuntė informacinius pranešimus, tačiau pareiškėjas jų negavo nei elektroniniu, nei paprastu paštu. Pareiškėjas prašė pateikti pristatymo įrodymus.

Taip pat pareiškėjas pažymi, kad rinkliavos dydis neproporcingas, lyginant su analogišku objektu. Kaimyninio kotedžo (tokio paties ploto), kuriame gyvena toks pat gyventojų skaičius, sąskaita už 2025 m. siekia 43,56 Eur, o pareiškėjo rinkliava pagal dvi pateiktas sąskaitas už 2024 m. – 201,56 Eur. Skirtumas nelogiškas ir be jokio pagrindo.

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skundo argumentus, akcentavo, kad atsakovė remiasi formaliais teisės aktais ir teismų praktika, pažeidžia proporcingumo principą. Mokesčiai turi būti teisingi ir pagrįsti. Netinkamai taikomas principas „teršėjas moka“, nes kai nėra atliekų, nėra ir teršimo. Visos atliekos buvo tvarkomos komerciniais pagrindais. Viešojo administravimo subjektas turi pareigą tinkamai informuoti gyventojus apie jų pareigas, turi įrodyti pranešimo pristatymą, padaryti procedūriniai pažeidimai.

Administracija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad 2025 m. balandžio 29 d. raštu Nr. S-8699 pareiškėjui pateikė išsamų, motyvuotą ir teisės aktais pagrįstą atsakymą į 2025 m. balandžio 16 d. prašymą.

Pagal Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (toliau – RĮ) 2 straipsnio 3 dalį vietinė rinkliava suprantama kaip savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje. RĮ 11 straipsnio 1 dalies 8 punktu savivaldybės tarybai suteikiama teisė savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Šio įstatymo 12 straipsnio 1-2 punktai taip pat numato, kad savivaldybės taryba savo sprendimu nustato vietinę rinkliavą ir tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus. Taigi vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą yra įstatymo pagrindu ir savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka į savivaldybės biudžetą (RĮ 16 straipsnio 2 dalis).

Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų, patvirtintų Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T3-514 (toliau – Nuostatai) 19 punkte nustatyta dvinarė vietinė rinkliava, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Pastovioji rinkliavos dalis skaičiuojama priklausomai nuo nekilnojamojo turto (toliau – ir NT) ploto ir paskirties, o kintamoji dalis – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio. Naudojantis kolektyviniais (bendrais) konteineriais, kintamoji dalis skaičiuojama pagal NT paskirtį ir plotą.

Remiantis Nuostatų 10 punktu, vietinės rinkliavos mokėtojais pripažintini visi atliekų turėtojai (fiziniai arba juridiniai asmenys), nuosavybės ar kita teise valdantys ir naudojantys NT Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, privalantys mokėti vietinę rinkliavą pagal Vietinės rinkliavos mokėtojų registro duomenis savivaldybės administracijos parengtus nustatytos formos informacinius pranešimus apie apskaičiuotas mokėtinas rinkliavos sumas už kalendorinius metus, suskirstytus ketvirčiais.

VĮ Registrų centro išrašo duomenimis pareiškėjas yra NT, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*) savininku. 2023 m. birželio 16 d. buvo pateikta deklaracija apie statybos užbaigimą, įrašas galioja nuo 2023 m. rugsėjo 12 d., todėl remiantis šiais duomenimis pareiškėjui skaičiuojamas vietinės rinkliavos mokeskis nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) jurisprudencijoje, aiškinant vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo teisinį reglamentavimą, pažymima, kad, kitaip nei RĮ 2 straipsnio 1 dalyje pateikiama valstybinė rinkliava, kuri, be kita ko, apima privalomas įmokas už vietos savivaldos institucijų, įstaigų, tarnybų ar organizacijų teikiamas paslaugas, apibrėžimo, vietinės rinkliavos įstatymų leidėjas *expressis verbis* nesieja su atitinkamomis paslaugomis. Kaip matyti iš RĮ 11 straipsnio 1 dalies pateikiamo sąrašo, vietinės rinkliavos objektas iš esmės yra siejamas su atitinkamos teisės vietinės rinkliavos mokėtojui suteikimu, t. y. asmuo, norėdamas įgyti (naudotis) atitinkamą teisę, o ne gauti atitinkamas paslaugas, privalo sumokėti atitinkamą vietinę rinkliavą (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-471/2010*).

LVAT ne kartą yra išaiškinęs, jog vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą vertintina kaip atliekų turėtojo privaloma įmoka už atliekas, kurios

tvarkomos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje. Tai savo ruožtu leidžia daryti išvadą, kad aptariama vietinė rinkliava ir jos dydis nėra siejama su konkrečios paslaugos suteikimu. Be to, vietinės rinkliavos privalomasis pobūdis (RĮ 2 straipsnio 3 dalis) ir paskirtis lemia, kad rinkliava nėra sutartinio pobūdžio mokėjimas ir ji reglamentuojama viešosios, o ne privatinės teisės normomis. Todėl aptariamasis vietinės rinkliavos objektas negali būti laikomas komunaline paslauga (šiukšlių išvežimu) pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.584 straipsnio 1 dalį (pvz., 2010 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-471/2010; 2011 m. birželio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-2210/2011; 2011 m. balandžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A442-1035/2011; 2016 m. rugsėjo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A738-822/2016).

LVAT 2014 m. sausio 28 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A556-334/2014, aiškindamas teisę dėl „atliekų turėtojo“ sąvokos, konstatavo, kad vien faktinė aplinkybė, jog atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo yra laikytinas vietinės rinkliavos mokėtoju pagal savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo nustatyta rinkliava ir (ar) rinkliavos nuostatus, suponuoją šio asmens pareigą nustatyta tvarka ir terminais mokėti atitinkamo dydžio vietinę rinkliavą. Vietinės rinkliavos mokėtojas neturi diskrecijos pasirinkti ar vykdyti šią pareigą, ar ne.

Visi atleidimai nuo vietinės rinkliavos mokesčio ir lengvatų skyrimas yra numatyti Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lengvatų skyrimo ir teikimo tvarkos apraše, patvirtintame Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T3-515 (toliau – Lengvatų aprašas), kuriame numatytas baigtinis konkrečių atvejų sąrašas (bei kokius dokumentus būtina pateikti).

LVAT yra išaiškinęs, kad individualiame administraciniame akte motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą. Administracija nagrinėja prašymus, atsižvelgdama į jų turinį, neviršydamas teisės aktais suteiktų įgaliojimų. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) 45 punkte numatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį.

LVAT praktikoje konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012 m. rugsėjo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012). Išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012).

Į pareiškėjo prašymą Administracija atsakė. Sprendimas yra grindžiamas teisės aktais ir motyvuotas.

Atsakovės atstovė palaikė atsiliepimo argumentus, prašė skundą atmesti, akcentavo, kad pareiškėjas turi apmokėti ne dvi sąskaitas, o vieną – pranešimą Nr. VRSFA154777068, kurio suma 100,76 Eur, apie tai pareiškėjas papildomai informuotas Administracijos 2025 m. birželio 2 d. raštu Nr. S-11939. Už 2024 m. nesumokėtą rinkliavą nei delspinigiai, nei palūkanos pareiškėjui neskaičiuojami.

Skundas atmestinas

Remiantis Komisijos elektroninės bylos dokumentais nustatyta, kad pareiškėjas 2025 m. rugpjūčio 13 d. deklaravo gyvenamąją vietą adresu name, kurio (*duomenys neskelbtini*). Kiti du asmenys Name gyvenamąją vietą deklaravo nuo 2025 m. sausio 30 d. (VRSFA išduotos Pažymos apie asmens deklaruotą gyvenamąją vietą). NT registro duomenų bazės išrašas patvirtina, kad įregistruota 2023 m. birželio 16 d. Deklaracija apie statybos užbaigimą ir pareiškėjo nuosavybės teisę (įrašas galioja nuo 2023 m. rugsėjo 12 d.), taip pat įregistruota 2024 m. spalio 21 d. nuomos sutartis su kitais dviem asmenimis (įrašas galioja nuo 2024 m. lapkričio 14 d.). Pagal pareiškėjo su skundu Komisijai

pateiktą Atliekų konteinerio priėmimo/perdavimo aktą pareiškėjui buvo perduotas konteineris (akte data nurodyta 2024 m. lapkričio 18 d.).

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 16 d. kreipėsi į Administraciją, paaiškino, kad kreipiasi su prašymu perskaičiuoti komunalinių atliekų tvarkymo rinkliavą už 2024 m. remiantis šiais pagrindais: 1) klaidingai nurodytas gyventojų skaičius (Savivaldybės duomenyse nurodyta, kad 2024 m. buvo deklaruoti 3 asmenys; faktiškai pareiškėjas deklaravo gyvenamąją vietą ir persikėlė gyventi tik 2024 m. lapkričio 13 d.; kiti du asmenys persikėlė tik 2025 m. sausio 30 d.); 2) NT nebuvo naudojamas gyvenimui iki 2024 m. lapkričio 13 d., nes NT buvo remontuojamas (vidaus apdaila, įrengimas) – elektros suvartojimas buvo dėl darbų, o ne gyvenimo; pagal Nuostatų 9.1 papunktį rinkliava netaikoma nenaudojamiems objektams; 3) paslaugos teikimas prasidėjo tik 2024 m. gruodžio mėnesį; šiukšlių konteineriai atvežti 2024 m. lapkričio 13 d. Pareiškėjas prašė: perskaičiuoti rinkliavą tik už laikotarpį nuo 2024 m. lapkričio 13 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d.; panaikinti klaidingus duomenis apie 3 gyventojus 2024 m.; taikyti lengvatą už nenaudojamą laikotarpį (iki 2024 m. lapkričio 13 d.).

2025 m. balandžio 29 d. Sprendimu VRSA nusprendė pareiškėjo prašymo netenkinti. Sprendime nurodoma, jog pagal VĮ Registrų centro duomenis pareiškėjui nuosavybės teise priklauso Namas. Įsigijęs NT, pareiškėjas tampa mokesčių mokėtoju, asmeniu, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokesť (Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 2 straipsnio 17 punktą). Į Registro duomenų bazę įtraukiami registruoti VĮ Registrų centre NT objektai, kurių nustatytas 85 proc. baigtumas ir rinkliava skaičiuojama nuo registracijos laiko (Administracijos direktoriaus 2018 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. A27(1)-70 patvirtinto Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 13.2 papunktis). Vietinė rinkliava už atliekų tvarkymą, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios įmokos dedamųjų (Nuostatų 19 punktą), pareiškėjui skaičiuojama nuo 2024 m. sausio 1 d. Pagal Nuostatų 21 punktą, vietinės rinkliavos kintamosios dalies dydis gyvenamosios paskirties NT objektams, kurie naudojami individualiais konteineriais, nustatomas pagal naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičių ir dydį (tūrį), o gyvenamosios paskirties NT objektams, kurie naudojami kolektyviniais (bendrais) konteineriais, negyvenamosios ir kitos paskirties NT objektams – 100-ui kv. metrų bendro naudingo ploto eurais už mėnesį. Atliekų turėtojai gali naudotis tiek savo lėšomis įsigytu, tiek atliekų vežėjo suteiktu atliekų surinkimo konteineriu. Kadangi UAB „Nemenčinės komunalininkas“ (toliau – ir atliekų vežėjas), teikianti komunalinių atliekų surinkimo ir išvežimo paslaugas Vilniaus rajone, neturėjo duomenų apie pareiškėjo naudojamą komunalinių atliekų konteinerį, vadovaujantis minėtu punktu ir Nuostatų 2 priedo 1 punktu, rinkliavos kintamoji dalis už laikotarpį nuo 2024 m. sausio 1 d. iki spalio 31 d. skaičiuojama už naudojamą artimiausiu kolektyviniu (bendru) konteineriu, kuris randasi (*duomenys neskelbtini*). 2024 m. lapkričio mėn. gavus iš atliekų vežėjo informaciją apie pareiškėjui suteiktą 0,24 m³ talpos individualų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerį, perskaičiuota rinkliavos kintamoji dalis ir 2024 m. gruodžio 17 d. išsiųstas informacinis pranešimas NT objekto adresu.

Sprendime taip pat paaiškinta, kad pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 patvirtintą Atliekų tvarkymo taisyklių (toliau – AT taisyklės) 14 punktą, atliekų turėtojai komunalines atliekas (pvz., buityje, įmonėse, sodo bendrijose, ūkiuose ir kitur susidariusias) privalo rūšiuoti jų susidarymo vietoje savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka ir naudotis savivaldybės organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis. Kadangi iki 2024 m. spalio 31 d. pareiškėjas galėjo naudotis kolektyviniu (bendru) konteineriu, o nuo 2024 m. lapkričio 1 d. – individualiu mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriu, pareiškėjui yra sukurta galimybė naudotis komunalinių atliekų tvarkymo sistema ir vietinės rinkliavos mokestis negali būti perskaičiuotas.

Sprendime pažymima, kad informacija, kurią nurodo rašte pareiškėjas, yra netiksli, nes pagal Gyventojų registrą 2025 m. yra deklaruoti 3 asmenys ir kartu vietinės rinkliavos duomenų bazėje nurodyta ta pati tiksli informacija, kurios negalima panaikinti. Nuo 2024 m. sausio 1 d. suskaičiuota vietinė rinkliava už atliekų tvarkymą, nes pagal VĮ Registrų centro duomenis Namas yra

užregistruotas 100 proc. baigtumu ir 2024 m. balandžio 23 d. išsiųstas pranešimas NT objekto adresu. Tvarkos aprašo 13.3 papunktyje nurodyti gyvenamosios ar kitos paskirties objektai, neregistruoti ar registruoti VĮ Registrų centro duomenų bazėse, kurių nustatytas mažiau negu 85 proc. baigtumas; rinkliava skaičiuojama nuo gyvenamosios vietos deklaravimo laikotarpio, o jei nėra pateiktos informacijos apie deklaruotą gyvenamąją vietą, – nuo faktinių aplinkybių nustatymo laiko. Kadangi Namai registruotas VĮ Registrų centre 100 proc. baigtumu, todėl šis Tvarkos aprašo punktas pareiškėjui netaikomas ir neturi įtakos vietinės rinkliavos apskaičiavimui.

Dėl lengvatos paaiškinta, kad Administracija gali ją suteikti, jeigu asmuo pateikia dokumentus, atitinkančius teisės aktų nustatytą tvarką. Pareiškėjas gali kreiptis dėl 100 proc. pastoviosios dalies lengvatos (Lengvatų aprašo 9.1 papunktis) ir atleidimo nuo kintamosios dalies (Nuostatų 47-49 punktai), kuri suteikiama nenaudojamo gyvenamosios paskirties NT objektų savininkams. Asmenys, norintys, kad jiems nebūtų skaičiuojama kintamoji dalis ir būtų pritaikyta lengvata pastoviajai daliai, seniūnijai pagal objekto buvimo vietą arba Administracijos Aplinkos apsaugos skyriui turi pateikti: prašymą, sąžiningumo deklaraciją, elektros energijos tiekėjo pažymą, patvirtinančią, kad nebuvo sunaudota per vieną metų ketvirtį daugiau nei 35 kWh elektros energijos (arba atitinkamai 140 kWh elektros energijos per metus). Pareiškėjas gali pretenduoti į minėtą lengvatą už laikotarpį nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 30 d.

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 30 d. elektroniniu laišku (ausra.daugirdiene@vrsa.lt) kreipėsi į VRSA, nurodė, kad: pirma, Sprendime nurodyta, kad 2025 m. gyveno 3 asmenys, tai tiesa; tačiau mokestis apskaičiuotas už 2024 m. Pareiškėjas deklaruotas nuo 2024 m. rugpjūčio 13 d., bet gyventi pradėjo nuo 2024 m. lapkričio mėn. Kiti du asmenys deklaruoti ir pradėjo gyventi tik nuo 2025 m. sausio 30 d. Prašė paaiškinti, kaip šis faktas įtakoja rinkliavos apskaičiavimą už 2024 m., kai du asmenys dar nebuvo deklaruoti. Antra, pareiškėjas prašė nurodyti, kuo remiantis buvo pateiktas skaičiavimas: kodėl iki 2024 m. spalio 31 d. taikytas kolektyvinis konteineris (*duomenys neskelbtini*), nors individualus (0,24 m³) suteiktas tik nuo 2024 m. lapkričio 1 d. ir nebuvo poreikio naudoti kolektyvinį konteinerį, apie kurį pareiškėjas tik dabar sužinojo. Taip pat pareiškėjas klausė, kaip įvertintas naudojamas plotas (119,91 m²) ir kodėl pastovioji dalis taikoma visiems 2024 m. mėnesiams, nors turtas naudotas nuo 2024 m. spalio 31 d. Trečia, pagal Administracijos nurodymus galima teikti prašymą dėl lengvatos už nenaudotą laikotarpį. Pareiškėjas prašė patikrinti, ar šis prašymas buvo įvertintas, ir nurodyti, kokius dokumentus reikia pateikti papildomai. Ketvirta, Sprendime teigiama, kad informaciniai pranešimai buvo išsiųsti Namu adresu, tačiau pranešimų pareiškėjas negavo nei elektroniniu paštu, nei fiziniu paštu. Prašė pateikti įrodymus, kad pranešimai buvo išsiųsti (pvz., pašto siuntimo duomenis, elektroninio pašto kopiją). Penkta, pastebėta, kad kaimyninis kotedžas su tokiu pačiu plotu ir gyventojų skaičiumi už 2025 m. gavo sąskaitą 43,56 Eur. Pareiškėjas klausė, kodėl jo rinkliava už 2024 m. yra 100,76 Eur, o kaimyno – beveik 2,3 karto mažesnė. Prašė paaiškinti skirtumus ir perskaičiuoti rinkliavą, jei yra klaidų.

VRSA 2025 m. birželio 2 d. rašte Nr. S-11939(4.39 Mr) (toliau – Raštas) paaiškino, kad vietinė rinkliava – tai Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, galiojanti savivaldybės teritorijoje (Nuostatų 9 punktas), kurią kiekvienas atliekų turėtojas privalo sumokėti Nuostatuose nustatyta tvarka. Ji galioja visoje savivaldybės teritorijoje. Vietinės rinkliavos mokėtojai – komunalinių atliekų turėtojai, fiziniai ir juridiniai asmenys, nuosavybės ar kita teise valdantys ir naudojantys NT Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, privalantys mokėti vietinę rinkliavą (Nuostatų 10 punktas). Vietinė rinkliava už atliekų tvarkymą nepriklauso nuo deklaruotos gyvenamosios vietos (informacija buvo pateikta Administracijos atsakyme Nr. G-22178(4.39 Mr)). Pareiškėjo įsiskolinimas (100,76 Eur) susidarė laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Jis susideda iš pastoviosios ir kintamosios įmokos dalių. Pastovioji rinkliavos dalis skaičiuojama priklausomai nuo NT ploto ir paskirties, o kintamoji – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio arba pagal NT paskirtį ir plotą, jeigu naudojamasi kolektyviniais (bendrais) konteineriais (Nuostatų 2 priedo 1 punktas).

Rašte taip pat pažymima, kad Sprendime buvo nurodyta, kad rinkliavos kintamoji dalis už laikotarpį 2024 m. sausio 1 d. iki spalio 31 d. skaičiuojama pagal NT paskirtį ir plotą, o nuo 2024 m. lapkričio 1 d. – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio; norėdamas pasinaudoti 100 proc. pastoviosios dalies lengvata, pareiškėjas turi pateikti elektros energijos tiekėjo pažymą, patvirtinančią, kad nebuvo sunaudota per vieną metų ketvirtį daugiau nei 35 kWh elektros energijos (arba atitinkamai 140 kWh elektros energijos per metus); kadangi pažyma nepateikta, atleidimas negalimas. Taip pat paaiškinta, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 32 straipsnio nuostatomis, savivaldybės, įgyvendindamos principą „teršėjas moka“, turi atliekų turėtojams nustatyti tokias įmokas už komunalinių atliekų tvarkymą, kad gaunamos pajamos padengtų visas savivaldybės organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos išlaidas. Todėl Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiai nustatyti taip, kad surenkamomis lėšomis būtų apmokėtos visos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, plėtojimo ir komunalinių (mišrių atliekų, antrinių žaliavų, buityje susidarantių pavojingų, didžiųjų atliekų) atliekų tvarkymo paslaugų teikimo išlaidos, išskyrus tas pakuočių ir gaminių atliekų tvarkymo išlaidas, kurias teisės aktų nustatyta tvarka apmoka jų gamintojai ir importuotojai.

Rašte nurodoma, kad pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR), draudžiama atskleisti kito asmens duomenis, todėl informacijos apie pareiškėjui nepriklausančio gyvenamojo buto rinkliavos dydį pateikti negali. Rinkliava suskaičiuota vadovaujantis Nuostatų 2 priede patvirtintais dydžiais ir nustatyta tvarka. Nuostatų 52 punkte nurodyta, kad pagal vietinės rinkliavos mokėtojų registro duomenis savivaldybės administracija parengia nustatytos formos informacinį pranešimą apie apskaičiuotas mokėtinas sumas už kalendorinius metus arba už pusmetį, suskirstytus ketvirčiais, ir pateikia informacinių pranešimų spausdinimo ir įteikimo paslaugas teikiančiai įmonei, kuri juos iki kovo 15 d. arba rugsėjo 15 d. pateikia kiekvienam vietinės rinkliavos mokėtojui. Kadangi AB Lietuvos paštas nepateikė informacijos apie grąžintą ar neįteiktą pranešimą, laikoma, kad jis pareiškėjui buvo pristatytas.

Pareiškėjas Komisijai skundą pateikė dėl Administracijos Sprendimo, kuriuo nuspręsta netenkinti pareiškėjo prašymo perskaičiuoti vietinės rinkliavos mokestį. Skundu jis prašo Sprendimą panaikinti ir įpareigoti Administraciją perskaičiuoti rinkliavą už laikotarpį nuo 2024 m. rugpjūčio 13 d. arba lapkričio 1 d.; taikyti lengvatas už nenaudojamą laikotarpį (iki 2024 m. rugpjūčio arba lapkričio); pateikti išsiuntimo įrodymus apie informacinių pranešimų pristatymą; nustatyti rinkliavą objektyviai ir „proporcingai faktiniam naudojimui“.

Pažymėtina, jog prieš teikdamas skundą Komisijai, pareiškėjas, kaip minėta, 2025 m. balandžio 30 d. buvo pasikreipęs į Administraciją dėl papildomų paaiškinimų, tačiau atsakymo į šį prašymą skundo pateikimo Komisijai metu (2025 m. gegužės 27 d.) dar nebuvo gavęs. Pasirengimo bylos nagrinėjimui iš esmės metu VRSA pateikė pareiškėjui į minėtą jo pasikreipimą 2025 m. birželio 2 d. atsakymą, kuriame pateikė papildomus paaiškinimus dėl vietinės rinkliavos skaičiavimo.

Ginčo teisinius reglamentuoja RĮ, Nuostatai, AT taisyklės, Tvarkos aprašas, Lengvatų aprašas.

Pagal RĮ, vietinė rinkliava yra savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje (2 straipsnio 3 dalis). Savivaldybės taryba savo sprendimu tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus, kuriuose nustato vietinės rinkliavos dydį, mokėjimo tvarką, lengvatas (12 straipsnis 1-3 punktai).

Nuostatuose įtvirtinta, kad vietinės rinkliavos mokėtojais – komunalinių atliekų turėtojais, fiziniais ir juridiniais asmenimis, nuosavybės ar kita teise valdantys ir naudojantys NT Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, privalantys mokėti vietinę rinkliavą (10 punktas). Nustatoma dvinarė vietinė rinkliava, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų (19 punktas). Vietinės rinkliavos pastoviosios dalies dydis nustatomas 100-ui kv. metrų bendro naudingo ploto NT objektui eurai už mėnesį. Kintamosios dalies dydis gyvenamosios paskirties NT objektams, kurie naudojami individualiais konteineriais, nustatomas pagal naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičių ir dydį (tūrį), o gyvenamosios paskirties NT objektams, kurie naudojami kolektyviniais

(bendrai) konteineriais, negyvenamosios ir kitos paskirties NT objektams – 100-ai kv. metrų bendro naudojimo ploto eurais už mėnesį (21 punktą). Vietinės rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dalių dydžiai pateikti šių nuostatų 2 priede (20 punktą). Pagal vietinės rinkliavos mokėtojų registro duomenis savivaldybės administracija parengia nustatytos formos informacinį pranešimą apie apskaičiuotas mokėtinas sumas už kalendorinius metus arba už pusmetį, suskirstytus ketvirčiais, ir pateikia informacinių pranešimų spausdinimo ir įteikimo paslaugas teikiančiai įmonei, kuri juos iki kovo 15 d. arba rugsėjo 15 d. pateikia kiekvienam vietinės rinkliavos mokėtojui (52 punktą).

Tvarkos aprašo 13 punkte detalizuota, kad nauji mokėtojai ir NT objektai įtraukiami į Registrą: faktiškai naudojami NT objektai, kurių savininkai yra mirę ir nėra paveldėtojo (-ų) (13.1 papunktis); registruoti VĮ Registrų centro duomenų bazėse NT objektai, kurių nustatytas 85 proc. ir daugiau baigtumas, rinkliava skaičiuojama nuo registracijos laiko (13.2 papunktis); gyvenamosios ar kitos paskirties objektai, neregistruoti ar registruoti VĮ Registrų centro duomenų bazėse, kurių nustatytas mažiau negu 85 proc. baigtumas; rinkliava skaičiuojama nuo gyvenamosios vietos deklaravimo laikotarpio, o jei nėra pateiktos informacijos apie deklaruotą gyvenamąją vietą, – nuo faktinių aplinkybių nustatymo laiko (13.3 papunktis).

Pagal Nuostatus, vietinės rinkliavos pastoviąją dalį moka visi NT objektų savininkai arba įgalioti asmenys, išskyrus Nuostatų 34 punkte nustatytais atvejais (45 punktą). Vietinės rinkliavos kintamąją dalį moka NT objektų savininkai arba įgalioti asmenys, kuriems teikiama mišrių komunalinių atliekų paėmimo ir tvarkymo paslauga (46 punktą). Vietinės rinkliavos kintamosios dalies nemoka NT objektų savininkai arba jų įgalioti asmenys, deklaruodami, kad tam tikrą laikotarpį (ne trumpesnę kaip vienas metų ketvirtis ir ne ilgesnę kaip vieni metai) nebuvo naudojami NT (išskyrus garažų paskirties) objektu. Vietinės rinkliavos mokėtojas, kurio NT (išskyrus garažų paskirties) objektas buvo nenaudojamas *ir pageidaujantis, kad jam būtų neskaičiuojama vietinės rinkliavos kintamoji dalis, savivaldybės administracijai pateikia prašymą* (3 priedas) *kartu su elektros energijos tiekėjo pažyma apie sunaudotą elektros energijos kiekį NT objekte <...>* (47 punktą). Vietinės rinkliavos kintamoji dalis neskaičiuojama *tik tuo atveju, jeigu per vieną ketvirtį, už kurią vietinės rinkliavos mokėtojas prašo netaikyti kintamosios dalies, nebuvo sunaudota daugiau nei 35 kWh elektros energijos* (arba atitinkamai 140 kWh elektros energijos per metus) (48 punktą). Vietinės rinkliavos mokėtojas, tam tikrą laikotarpį (ne trumpesnę kaip vienas metų ketvirtis ir ne ilgesnę kaip vieni metai) nenaudojęs nuosavybės ar kita teise priklausančio NT, ir pageidaujantis, kad jam būtų neskaičiuojama vietinės rinkliavos kintamoji dalis už atitinkamą (-us) ketvirtį (-ius) ar visus metus, gali kreiptis į savivaldybės administraciją ar į seniūniją pagal objekto buvimo vietą šių nuostatų 47 punkte nustatyta tvarka *ne vėliau kaip iki kitų metų gruodžio 31 d.* (49 punktą).

Lengvatų apraše nustatyta, jog 100 proc. vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą pastoviosios dalies lengvata taikoma nenaudojamo gyvenamosios paskirties NT objektų savininkams ar įgaliotiems asmenims (9.1 papunktis). Asmenys, norintys, kad jiems būtų suteikta ši lengvata, Administracijai ar seniūnijai pagal objekto buvimo vietą turi pateikti: prašymą; sąžiningumo deklaraciją; elektros energijos tiekėjo pažymą, atitinkančią reikalavimus, nustatytus Vilniaus rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatuose (17.1–17.3 papunktis).

Taigi, pagal nurodytą teisinį reglamentavimą, vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą yra įstatymo pagrindu ir savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka į savivaldybės biudžetą. Be to, papildomai atsiliepime išvardintos LVAT bylos, t. y. teismų formuojama praktika patvirtina, kad rinkliava nėra sutartinio pobūdžio mokėjimas, t. y. asmuo, norėdamas įgyti (naudotis) atitinkamą teisę, o ne gauti atitinkamas paslaugas, privalo sumokėti atitinkamą vietinę rinkliavą, kuri vertintina kaip atliekų turėtojo privaloma įmoka už atliekas, kurios tvarkomos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje. Vietinė rinkliava ir jos dydis nėra siejama su konkrečios paslaugos suteikimu.

Atitinkamai, pareiškėjui Sprendime ir papildomai Rašte teisingai paaiškinta, kad pastovioji rinkliavos dalis skaičiuojama priklausomai nuo NT ploto ir paskirties, o kintamoji dalis – nuo naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičiaus ir tūrio. Naudojantis kolektyviniais (bendrai)

konteineriais, kintamoji dalis skaičiuojama pagal NT paskirtį ir plotą. Tai reiškia, kad apskaičiuojant rinkliavos dydį, neturi jokios reikšmės tai, kiek žmonių gyvena (yra registruoti) NT.

Tuo atveju, jei NT baigtumas įregistruotas daugiau kaip 85 proc., rinkliava skaičiuojama nuo NT registracijos NT registre laiko. Nagrinėjamu atveju pagal NTR duomenis, ginčo NT 100 proc. baigtumas NT registre įregistruotas dar 2023 m., taigi šiuo atveju neturi reikšmės ir aplinkybė nuo kurios datos 2024 m. buvo deklaruota pareiškėjo gyvenamoji vieta NT – rinkliava skaičiuotina už visus metus. Minėta aplinkybė (deklaravimo data) būtų reikšminga tik skaičiuojant rinkliavą už NT, kurio registruotas baigtumas – mažiau nei 85 proc. Kartu pažymėtina, jog pagal Nuostatų 45 punktą, rinkliavos pastoviąją dalį moka visi NT objektų savininkai, tuo tarpu, galimybė nemokėti kintamosios dalies suteikta tik tų NT objektų savininkams, kurie yra deklaravę, kad tam tikrą laikotarpį nebuvo naudojamosi NT objektu. Tokia galimybė siejama ne su gyvenamosios vietos deklaravimu, o su kitų nurodytų sąlygų įgyvendinimu: asmuo, pageidaujantis, kad jam būtų neskaičiuojama vietinės rinkliavos kintamoji dalis, ne vėliau kaip iki kitų metų gruodžio 31 d. turi pateikti prašymą bei įrodymą, kad per vieną ketvirtį, už kurį prašo netaikyti kintamosios dalies, nebuvo sunaudota daugiau nei 35 kWh elektros energijos.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas pažymos apie suvartotą elektros energiją nepateikė, taigi jam neįvykdžius minėtos sąlygos, VRSA rinkliavos negali perskaičiuoti. VRSA pareiškėjui pagrįstai paaiškino, kad jis gali kreiptis dėl 100 proc. pastoviosios dalies lengvatų (Lengvatų aprašo 9.1 papunktis) ir atleidimo nuo kintamosios dalies (Nuostatų 47-49 punktai), kuri suteikiama nenaudojamo gyvenamosios paskirties NT objektų savininkams, bei, kad reikia pateikti prašymą, sąžiningumo deklaraciją, elektros energijos tiekėjo pažymą, patvirtinančią, kad nebuvo sunaudota per vieną metų ketvirtį daugiau nei 35 kWh elektros energijos.

Taip pat VRSA teisingai paaiškino pareiškėjui, jog atliekų turėtojai gali naudotis tiek savo lėšomis išigytytu, tiek atliekų vežėjo suteiktu atliekų surinkimo konteineriu, priklausomai nuo tokio naudojimosi priklauso rinkliavos dydis. Kadangi iki 2024 m. spalio 31 d. pareiškėjas galėjo naudotis kolektyviniu (bendru) konteineriu, o nuo 2024 m. lapkričio 1 d. – individualiu mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriu, pareiškėjui yra sukurta galimybė naudotis komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Kaip minėta, pagal Nuostatų 20 punktą, vietinės rinkliavos pastoviosios ir kintamosios dalių dydžiai pateikti Nuostatų 2 priede. Atitinkamai Sprendime ir Rašte pareiškėjui VRSA paaiškino, kad rinkliava apskaičiuota vadovaujantis Nuostatų 2 priede patvirtintais dydžiais ir nustatyta tvarka. Kadangi atliekų vežėjas neturėjo duomenų apie pareiškėjo naudojamą komunalinių atliekų konteinerį, rinkliavos kintamoji dalis už laikotarpį nuo 2024 m. sausio 1 d. iki spalio 31 d. skaičiuojama už naudojimąsi artimiausiu kolektyviniu (bendru) konteineriu; 2024 m. lapkričio mėnesį, gavus iš atliekų vežėjo informaciją apie pareiškėjui suteiktą individualų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerį, rinkliavos kintamoji dalis buvo perskaičiuota.

Pažymėtina, jog VRSA 2024 m. gruodžio 17 d. Informaciniame pranešime apskaičiuotas rinkliavos dydis, Komisijos vertinimu, atitinka Nuostatų 2 priede nustatytas rinkliavos apskaičiavimo taisykles. Argumentų dėl netinkamai atlikto apskaičiavimo pagal Nuostatų 2 priedą nenurodo ir pareiškėjas, skunde iš esmės teigdamas, kad rinkliavos dydis nėra tinkamai apskaičiuotas dėl to, kad name iki 2024 m. lapkričio mėnesio faktiškai nebuvo gyvenama ir nebuvo naudojamosi konteineriu / komunalinių atliekų išvežimo paslauga. Kaip minėta, kartu su Sprendimu pateiktame 2024 m. gruodžio 17 d. pranešime nurodyta perskaičiuota rinkliavos suma (skola nurodyta 0,00 Eur), atsižvelgiant į tai, jog buvo gauti duomenys apie pareiškėjui suteiktą individualų konteinerį. Taigi pareiškėjas už 2024 m. turi sumokėti tik 100,76 Eur, o ne 201,56 Eur (100,76 Eur +100,80 Eur) dydžio rinkliavą, kaip nurodo skunde.

Pareiškėjas taip pat prašo įpareigoti Administraciją pateikti išsiuntimo įrodymus apie informacinių pranešimų pristatymą. Kaip minėta, VRSA Rašte pareiškėjui paaiškino, jog Nuostatų 52 punkte nurodyta, kad pagal vietinės rinkliavos mokėtojų registro duomenis savivaldybės administracija parengia nustatytos formos informacinį pranešimą apie apskaičiuotas mokėtinas sumas už kalendorinius metus arba už pusmetį, suskirstytus ketvirčiais, ir pateikia informacinių pranešimų spausdinimo ir įteikimo paslaugas teikiančiai įmonei, kuri juos iki kovo 15 d. arba rugsėjo 15 d.

pateikia kiekvienam vietinės rinkliavos mokėtojui; kadangi AB Lietuvos paštas nepateikė informacijos apie gražintą ar neįteiktą pranešimą, laikoma, kad jis pareiškėjui buvo pristatytas. Taigi VRSA paaiškino pareiškėjui aplinkybes dėl pranešimų pristatymo, o atsižvelgiant į tai, kad nei delspinigiai, nei palūkanos už skolą pareiškėjui neskaiciuojami, šios aplinkybės apskritai teisiškai nėra reikšmingos. Juolab, pareiškėjas 2025 m. balandžio 16 d. kreipdamasis į Administraciją prašė perskaiciuoti komunalinių atliekų tvarkymo rinkliavą už 2024 m., o tai reiškia, kad jis žinojo apie mokėtiną rinkliavą.

Įvertinusi išdėstytą, Komisija neturi pagrindo naikinti Administracijos Sprendimo ir tenkinti kitų išvestinių skundo reikalavimų.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Edvardas Jucius

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Sigita Šimbelytė